

Josef Dávek

Moderní doba

Městská knihovna v Praze

ůjčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

přístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

ořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Moderní doba

Josef Čapek

Znění tohoto textu vychází z díla [Dějiny zblízka](#) tak, jak bylo vydáno v Praze nakladatelstvím Fr. Borový v roce 1949. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

Text díla (Josef Čapek: Moderní doba), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), není vázán autorskými právy.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 19. 1. 2018.

OBSAH

Předmluva	6
Moderní doba.....	7
Ediční poznámka	26
Život a doba spisovatele Josefa Čapka v datech.....	27
První vydání knih Josefa Čapka	29

Předmluva

Na soudobé karikatuře O. Mrkvičky, publikované v roce 1937 u příležitosti 50. narozenin Josefa Čapka, je oslavenec obdařen dvěma tvářemi a dvěma páry rukou, ve kterých drží na straně jedné paletu a štětec a horlivě maluje, na straně druhé pero a papír a soustředěně píše. Kresba vystihuje píli a nasazení, s jakými Josef Čapek tvořil. Na poli výtvarném po sobě zanechal množství maleb, kreseb, ilustrací, knižních obálek a grafik, jevištní výtvarné návrhy atd. Neúnavná byla i jeho činnost ve světě psaného slova – publicistika pro Lidové noviny, práce z teorie výtvarného umění a v neposlední řadě dílo literární, které nyní čtenářům předkládáme.

Připojujeme tak Josefovo dílo k dílu Karlovu, které bylo vybráno ke zpracování do elektronické podoby již v roce 2009 v samých začátcích digitalizace v Městské knihovně v Praze. Tehdy za projekt „Karel Čapek on-line“ získala MKP ocenění v soutěži Knihovna roku v kategorii „významný počin v oblasti poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb“. Druhé vydání díla Karla Čapka s novým redakčním zpracováním nám umožňuje oba bratry představit společně, tak jak tvořili a v soukromém i veřejném životě k sobě patřili.

Přejeme vám hezké čtení.

Redakce MKP

Moderní doba

Vždy s úsměvem.

6. X. 1938

„Honem, Anka, tady něco letí, pojd' to chytit!“

29. VI. 1938

— Proč? —

„– je to ale nápad – on si v století plynových útoků, takový mezulán, jde
akorát čichat fialky!“

16. III. 1938

„Zatrápené děti, jděte mi hned sem dolů pod zem! Kolikrát vám to mám povídat, abyste mně neběhaly ven, hrát si na sluníčku! Přiletí puma, spadne na vás a bude to!“

19. III. 1938

„Děde – a bouchají eroplány taky do kostelíčků?“ – „Bouchají, taky bouchají, ale odstěhovat kostelíčky pod zem, na to by už nebylo dost peněz –“

12. V. 1938

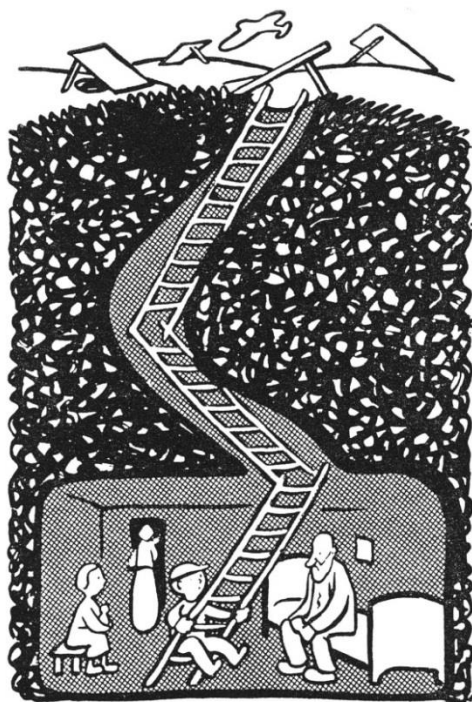
„Kdepak – za mejch mladejch let, to bejvaly nějaký časy, to sme si, panečku, žili: to bejvaly jen války, hlad, letecké pumy a otravný plyny.“

23. IV. 1938

„Já abych neměl vždycky nějakou smůlu: vezmu si plynovou masku
a ono pak nastane místo plynového útoku bombardování.“

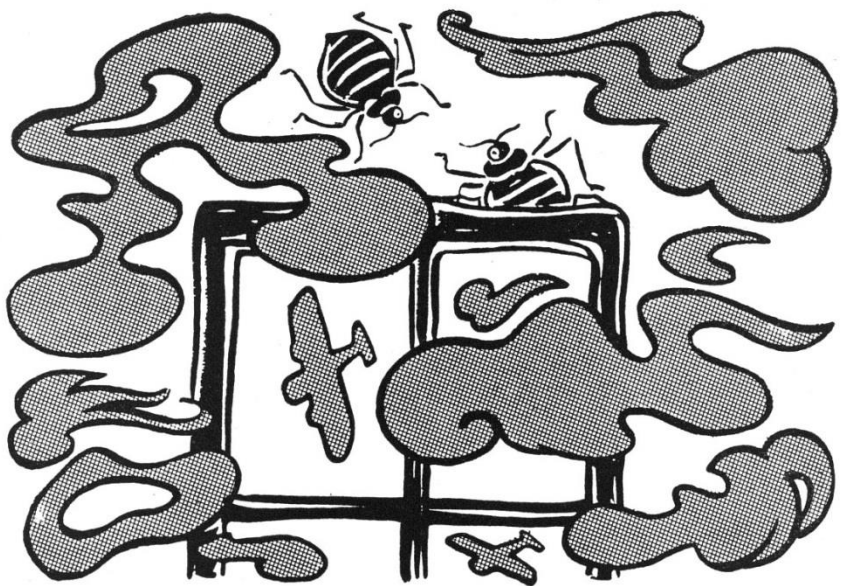
16. VI. 1938

„Děde – dědečku, že to není pravda, tadyhle Lojzička říká, že lidé prý
bydlili dřív navrchu na zemi!?“

„I jo, bejvalo, to ještě já pamatuju. Ale potom, jak se lidi naučili létat, tak
musili dolů pod zem –“

5. IV. 1938

„A jeje, taky jste to vydržela, ten plynový útok, paní sousedko?“

„I, to víte, paní, našinec je na nějaké takové věci nějak už
vypracticírovaný hnedka z civilu!“

12. IV. 1938

„No tohle – kde bych se byl nadál, že vyvážnu z takového bombardování jako zázrakem.“

2. VI. 1938

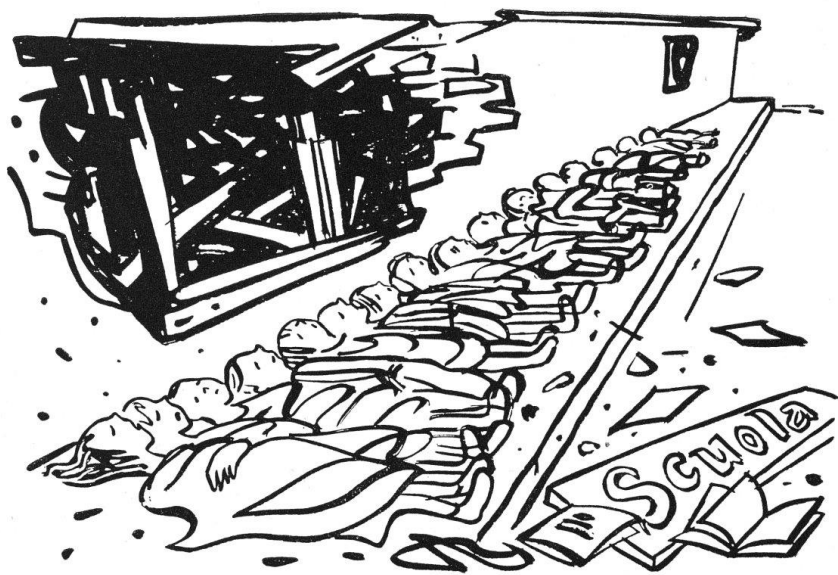

„Kristovy rány! – pozor, Vlastičko, do trávníku se nesmí!“

5. VIII. 1938

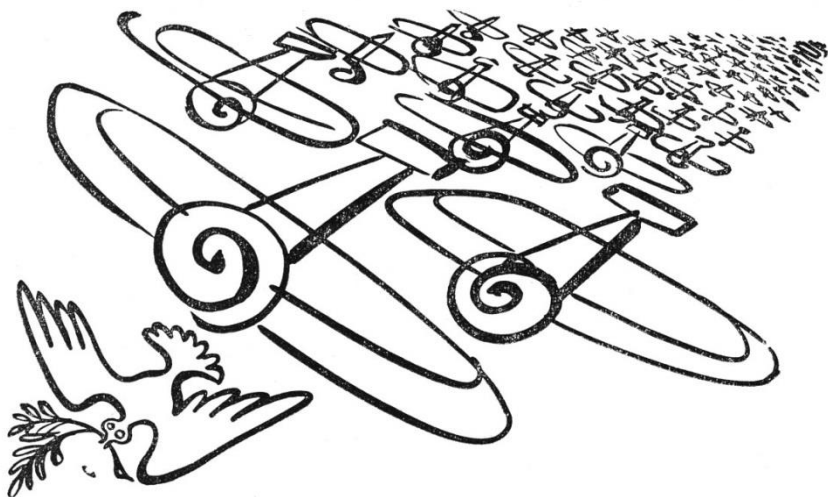

„– Podivuhodný chlapík ten náš jenerál – už vede tu bleskovou válku na sedmnáctý rok –“

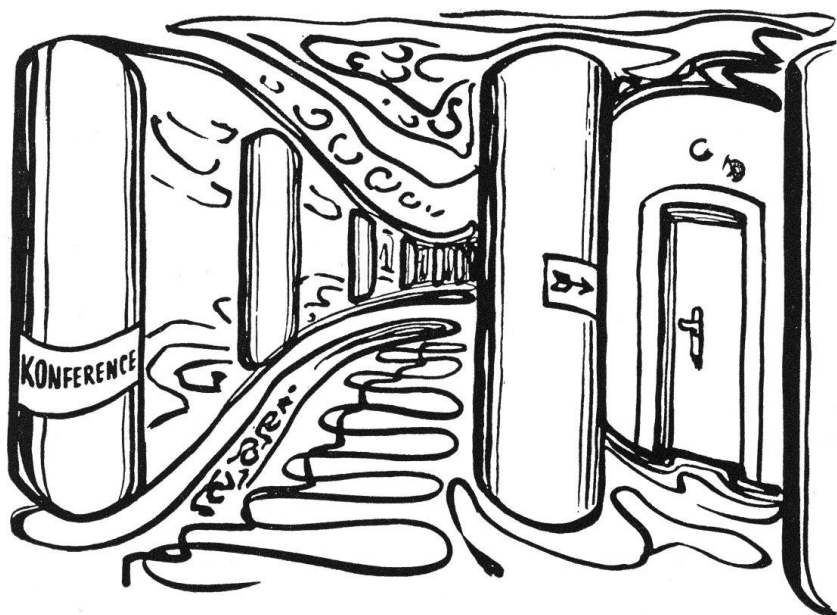
První třída obecné školy.

8. IX. 1938

Kdo s koho...

17. IX. 1938

Vzejde z toho mír – válka – anebo hanba?

13. X. 1938

Ediční poznámka

Kniha *Dějiny zblízka*, kterou vydal v roce 1949 František Borový a jež posloužila jako předloha pro naši publikaci, obsahuje výběr politických satirických kreseb, vycházejících před 2. světovou válkou v Lidových novinách. Kresby v ní byly uspořádány do tří celků: *Moderní doba*, *Diktátorské boty* a *Ve stínu fašismu*. V naší edici vydáváme každý celek samostatně.

Redakce MKP

Život a doba spisovatele Josefa Čapka v datech

1887

Narozen 28. března v Hronově. Otec MUDr. Antonín Čapek (1855–1929), matka Božena, rozená Novotná (1866–1924). Sourozenci: Helena (1886–1961), provdaná Koželuhová, ovdověla, od roku 1930 provdaná Palivcová; Karel (1890–1938), ženatý od roku 1935 s Olgou Scheinpflugovou.

1892–1903

Do roku 1900 navštěvuje obecnou a měšťanskou školu v Úpici. V roce 1903 absolvuje německou dvouletou odbornou školu tkalcovskou ve Vrchlabí a následně pracuje rok jako dělník v úpické továrně F. M. Oberländera.

1904

Natrvalo se stěhuje do Prahy, kde studuje na Uměleckoprůmyslové škole.

1910

Seznamuje se se svou budoucí ženou Jarmilou Pospíšilovou a na podzim odjíždí do Paříže. Zde navštěvuje Colarossiho akademii. Společně s Karlem Čapkem v Paříži rozepsali první verzi dramatu Loupežník.

1911

Vrací se s bratrem ze společných cest po Evropě a po rozbrojích ve spolku Mánes se stává jedním ze zakladatelů Skupiny výtvarných umělců. Později rediguje jejich Umělecký měsíčník a o rok později i měsíčník Mánes.

1917–1921

Pracuje jako redaktor v Národních listech a do roku 1939 i Lidových novinách.

1918

Patří k zakládajícím členům výtvarně umělecké skupiny Tvrdošijní.

1919

3. května se po devítileté známosti žení s Jarmilou Pospíšilovou.

1939

1. září je zatčen a uvězněn gestapem, 9. září je převezen do koncentračního tábora Dachau a 26. září do Buchenwaldu. Zde od roku 1941 pracuje v malířské a písmomalířské dílně.

1942

26. června je přemístěn do koncentračního tábora v Sachsenhausenu, kde opět pracuje v malířské dílně. Tajně překládá anglickou, španělskou a norskou poezii. V prosinci píše svou první rozsáhlou báseň Za bratrem Karlem.

1945

25. února je převezen do tábora v Bergen-Belsenu. Zde umírá na skvrnitý tyfus. Přesné datum smrti ani skutečné místo posledního odpočinku Josefa Čapka neznáme, jeho symbolický hrob se nachází na Vyšehradském hřbitově v Praze.

Vzhledem k tomu, že se tělesné ostatky Josefa Čapka nikdy nenašly, probíhalo řízení o prohlášení za mrtvého, na jehož konci bylo roku 1948 stanoveno úřední datum úmrtí na 30. dubna 1947.

První vydání knih Josefa Čapka

1911

– Lásky hra osudná (společně s Karlem Čapkem)

1916

– Zářivé hlubiny a jiné prózy (společně s Karlem Čapkem)

1917

– Lelio

1918

– Krakonošova zahrada (společně s Karlem Čapkem)

1920

– Nejskromnější umění

1922

– Ze života hmyzu (společně s Karlem Čapkem)

1923

– Pro delfína

1923

– Země mnoha jmen

1927

– Adam Stvořitel (společně s Karlem Čapkem)

1929

– Povídaní o pejskovi a kočičce, jak spolu hospodařili a ještě o všelijakých jiných věcech

1930

– Stín kapradiny

1932

– Dobře to dopadlo aneb Tlustý pradědeček, lupiči a detektivové

1935

– Jak se dívat na moderní obrazy

1936

– Kulhavý poutník

1938

– Umění přírodních národů

1946

– Básně z koncentračního tábora (vydáno posmrtně)

1947

– Psáno do mraků (vydáno posmrtně)

1954

– Povídejme si, děti (vydáno posmrtně)

Josef Čapek

Moderní doba

Edice Bratři Čapkové
Obálka Alena Kubíková
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 19. 1. 2018

ISBN 978-80-7587-613-3 (epub)
ISBN 978-80-7587-614-0 (pdf)
ISBN 978-80-7587-615-7 (prc)